

Štěstí v neštěstí

Potápěč

Čtyřicetiletý muž provedl jednoho dne čtyři ponory (s rebreatherem) z paluby lodi nedaleko ostrova Socorro. Maximální hloubky těchto ponorů byly v rozmezí od 35 do 39 metrů mořské vody, délky ponorů se pohybovaly od 62 do 76 minut. Stalo se to třetího dne z plánované série 10 ponorů. Všechny ponory proběhly zcela normálně a z vody ven se dostal asi v 6 hodin večer.

Nehoda

Asi 3,5 hodiny po posledním ponoru začal potápěč pociťovat nutkání na zvracení, poté zvracel a během večere měl potíže s dýcháním. Jeho potápěčtí kolegové zjistili, že je nerozpoznává, nemůže si vzpomenout na svou adresu a datum svého narození. Mezi cestujícími byli naštěstí dva lékaři, kteří tohoto potápěče ihned vyšetřili. Měl rozšířené zorničky, mluvil nesrozumitelně, projevovaly se u něj zřetelné svalové kontrakce a motorická slabost.

Členové posádky začali jednat podle plánu záchranné akce na plavidle. Asi v 10 hodin večer nasadili potápěči kyslík a kontaktovali DAN s žádostí o lékařské rady, ale také aby v případě nutnosti zahájili kroky k přepravě postiženého do vhodného zdravotního zařízení.

Komplikace

Ostrov Socorro se nachází ve východním Pacifiku jižně od poloostrova Baja, asi 240 námořních mil od města Cabo San Lucas. Je to jeden ze čtyř vulkanických ostrovů souostroví Revillagigedos (další tři ostrovy jsou San Benedicto, Roca Partida a Clarion). Cesta lodí do Cabo San Lucas trvá asi 24 hodin.

Na ostrově Socorro je sice malé letiště pro mexická vojenská letadla, ale přistávací dráha není vhodná pro větší letadla, která by mohla mít na palubě zařízení pro simulaci tlaku u hladiny moře. Přílety na toto letiště musí schválit vojenské orgány a před odletem je nutno vyřídit celní a pasové formality potřebné pro přistání na pevnině v Mexiku. Letiště také není dostatečně osvětlené pro přílety a odlety v noci.

Během příprav na evakuaci začaly příznaky potápěče poněkud ustupovat, zřejmě díky dýchání kyslíku. DAN navázala přímý kontakt s vojenskou posádkou na ostrově Socorro, kde se nachází funkční hyperbarická komora i s profesionální obsluhou. Tam si ihned uvědomili závažnost potápěčova stavu, proto zajistili ve svém zařízení volnou kapacitu k provedení rekompresce a souhlasili s přijetím tohoto pacienta. I když nebyl mezi obsluhou přímo lékař, zlepšující se stav potápěče dával naději, že by léčba v tomto místním zařízení mohla být úspěšná.

Do vojenské posádky se potápěč dostal během čtyř hodin od počátku svého zdravotního problému. Do komory dokázal dojít sám a na základě rad od lékařů z DAN nasadila obsluha terapii podle 6. tabulky námořnictva Spojených států. Tato léčba vedla k úplnému potlačení všech shora zmíněných příznaků a potápěč byl propuštěn zpět na loď k dalšímu pozorování a opakovaným podrobným neurologickým vyšetřením lékaři přítomnými na palubě. Na jiném potápěčském člunu se ve stejné oblasti náhodou vyskytoval známý lékařský odborník na potápěčskou medicínu, který ochotně nabídl svou pomoc a asistenci. Po důkladném vyšetření potvrdil úplné vyřešení všech pacientových příznaků. Potápěč se bez problémů vrátil domů a následně nezaznamenal recidivu žádných příznaků, snad kromě občasných mírných bolestí svalů.

Diskuse

Evakuační přeprava tohoto potápěče postavila zdravotní personál, který ji zajišťoval, před řadu problémů a z každé fáze péče poskytnuté v tomto případě si lze vzít důležité ponaučení.

Za prvé, zásadní je rychlé rozpoznání závažnosti problémů souvisejících s potápěním. V mnoha případech se stává, že si potápěči nechťejí připustit možnost, že se děje „něco“, čemu by bylo potřeba věnovat pozornost. Počáteční příznaky se často ignorují i proto, že oznámená potřeba záchranného zásahu může znamenat konec dalšího potápění – jak pro postiženého, tak i pro ostatní. A když se konečně zjistí, že se jedná o skutečný zdravotní problém, často přetrvává snaha vyřešit situaci nějak spontánně bez upozornění divemastera na vzniklý problém. V tomto případě členové potápěčského týmu rychle rozpoznali abnormální chování a příznaky, což vedlo ke správné diagnóze dekompresního onemocnění (DCS).

Dále platí, že záchránci by měli rychle poskytnout první pomoc a zajistit další vyšetření. Členové tohoto týmu dodali bez jakéhokoliv otálení kyslík, což vyústilo v podstatné zlepšení zdravotního stavu postiženého potápěče, poté našli ve skupině zdravotní profesionály a ihned je zapojili do poskytování pomoci. Následně kontaktovali DAN s žádostí o rady při poskytování zdravotní pomoci, ale i co se týče možností evakuace. Ve vzdálených destinacích je nutné mít informace o místních zdravotních zařízeních a evakuačních možnostech ještě předtím, než dojde k nějaké nehodě.

Aby se tento potápěč dostal do dokonale vybaveného a plně funkčního hyperbarického zařízení (při Kalifornské univerzitě v San Diego), bylo by k tomu zapotřebí letu s jedním mezipřistáním. V Cabo San Lucas sice existují hyperbarická zařízení, ale dostat se tam by vyžadovalo leteckou přepravu kombinovanou s dlouhou plavbou člunem. Kvůli omezeným možnostem vojenského letiště na ostrově by muselo nenatlakované letadlo dopravit pacienta na pevninu a odtamtud jej přepravit jiné letadlo do San Diega k řádné rekompresní terapii. Příznaky se objevily večer, proto by musel být let na ostrov odložen kvůli tmě až na ráno a to by znamenalo další zpoždění.

DAN informovala mexické námořnictvo o vážném stavu potápěče a vojenské orgány pochopily, že další zdržení léčby by mohlo mít velmi vážné následky. Navzdory velice rušnému pracovnímu programu ve vojenském potápěčském středisku rozhodl velící důstojník o zpřístupnění rekompresní komory tomuto civilnímu potápěči. Obsluha komory byla velmi profesionální a rychle nasadila nutnou hyperbarickou terapii, jejímž výsledkem bylo úplné odstranění příznaků potápěče. Lékaři na lodi jej pak znovu vyšetřili a rozhodli, že může na lodi zůstat a vrátit se na pevninu podle původního časového plánu. Tři dny po aplikované terapii se potápěč vrátil bez problémů letecky domů.

Celý tento případ vážného onemocnění DCS kladně ovlivnily čtyři skutečnosti. Za prvé – dobře poučení kolegové i členové posádky rychle rozpoznali, o jaký problém se jedná a sledovali stav postiženého potápěče až do okamžiku, kdy se dostal do zdravotního zařízení. Za druhé – rychle mu poskytli kyslík, který mu významně pomohl. Za třetí – v blízkosti byl naštěstí odborník na potápěčskou medicínu, který u případu také asistoval. A za čtvrté – vysoce profesionální mexické námořnictvo dalo k dispozici své zařízení navzdory omezené kapacitě, což umožnilo definitivní vyléčení a tím se předešlo možnému trvalému neurologickému postižení nemocného potápěče. Měl štěstí v neštěstí, ale také sklídl plody ochoty a připravenosti ostatních potápěčů pomoci svému kolegovi. Taková ochota pomůže překonat i velké překážky, dokonce i mezinárodní hranice, a tento případ je toho důkazem.

Upřímně poděkujte, profesionálům, kteří jsou odhodláni poskytovat pomoc zraněným potápěčům. Hlavně těm, kteří kvůli možným potápěčským nehodám udržují hyperbarická zařízení v provozu 24 hodin denně, sedm dní v týdnu. Jsou to skuteční, i když neznámí hrdinové.